

Siyasi Parti Tarafından Yapılacak Hak Ediş Ödemeleri Üzerinden Vergi Kesintisi Yapılıp Yapılmayacağı

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	38418978-120[94-2022/12-İ]-310685
Tarih	05.07.2022

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : E-38418978-120[94-2022/12-İ]-310685

05.07.2022

Konu : Siyasi Parti Tarafından Yapılacak Hak Ediş Ödemeleri Üzerinden Vergi Kesintisi Yapılıp Yapılmayacağı

İlgi : ... sayılı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, tapuda Genel Başkanlığınız adına kayıtlı bulunan bir arsa üzerine kendi ihtiyacınızı karşılamak amacıyla bir bina yaptırmayı düşündüğünüz belirtilerek inşaatın yapımı sırasında yapılacak hak ediş ödemeleri üzerinden vergi kesintisi yapıp yapılmayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazançlarının kurumlar vergisine tabi olduğu, 2 nci maddesinde ise dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kurumlar vergisi mükellefi olduğu belirtilmiştir.

Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin gerekçesinde, vergi uygulamaları bakımından dernek olarak kabul edilen odalar, borsalar, meslek örgütleri ve bunların üst kuruluşları ile siyasi partiler, kurumlar vergisi mükellefiyeti kapsamında olmayıp söz konusu kuruluşların iktisadi işletmelerinin bulunması durumunda her hal ve takdirde kurumlar vergisine tabi olacakları açıklanmıştır.

Ayrıca, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (7), (8), (9) ve (14) numaralı bentlerinin parantez içi hükmünde, kanunla kurulan dernek ve vakıflar, Cumhurbaşkanınca (Bakanlar Kurulunca) vergi muafiyeti tanınan vakıflar, kamu menfaatine yararlı dernekler ile dernek ve vakıf olmamakla birlikte; odalar, borsalar, meslek örgütleri ve bunların üst kuruluşları, siyasi partiler, emekli ve yardım sandıklarının vergi uygulamalarında dernek ve vakıf olarak kabul edildiği belirtilmiştir.

Dolayısıyla, siyasi partiler, dernek ve vakıf olmamakla birlikte, vergi uygulamalarında dernek ve vakıf olarak kabul edilmektedir.

Diğer taraftan, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun;

- 42 nci maddesinin birinci fıkrasında; "*Birden fazla takvim yılına sirayet eden inşaat (dekapaj işleri de inşaat işi sayılır.) ve onarma işlerinde kâr veya zarar işin bittiği yıl kati olarak tespit edilir ve tamamı o yılın geliri sayılarak mezkur yıl beyannamesinde gösterilir.*"

- 44 üncü maddesinde ise *"İnşaat ve onarma işlerinde geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarih, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığı veya fiilen bırakıldığı tarih bitim tarihi olarak kabul edilir. Bitim tarihinden sonra bu işlerle ilgili olarak yapılan giderler ve her ne nam ile olursa olsun elde edilen hasılat, bu giderlerin yapıldığı veya hasılatın elde edildiği yılın kâr veya zararının tespitinde dikkate alınır."*

hükmü yer almaktadır.

Bir işin Gelir Vergisi Kanununun 42 nci maddesi kapsamına girmesi için faaliyet konusu işin inşaat ve onarma işi olması, işin taahhüde bağlı olarak başkaları hesabına yapılması ve birden fazla takvim yılına sirayet etmesi gerekmektedir. Ayrıca, geçici ve kati kabul usulüne tabi işlerde geçici kabul tutanağının düzenlendiği tarihin, geçici ve kati kabul usulüne tabi olmayan işlerde ise işin fiilen tamamlandığı veya bırakıldığı tarihin işin bitim tarihi olarak kabul edilmesi, bu işle ilgili kâr veya zararın bitim tarihi itibarıyla tespit edilmesi ve tamamının işin bittiği yılın geliri olarak beyan edilmesi gerekmektedir.

Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasında; kamu idare ve kuruluşları, iktisadi kamu kuruluşları, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçilerin, söz konusu maddelerde bentler halinde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin kurumlar vergilerine mahsuben kesinti yapmaları gerektiği hüküm altına alınmıştır. Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde, Gelir Vergisi Kanununda belirtilen esaslara göre birden fazla takvim yılına yaygın inşaat ve onarım işleri ile uğraşan kurumlara bu işleri ile ilgili olarak yapılan hak ediş ödemeleri üzerinden vergi kesintisi yapılacağı hükme bağlanmıştır. Vergi kesintisi oranı 2009/14594 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile %3 olarak belirlenmiştir. Ancak, 04.02.2021 tarihli ve 31385 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3491 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının Eki Kararın 3 üncü maddesi ile 2009/14594 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında değişiklik yapılarak vergi kesintisi oranı, yayım tarihini izleyen ayın başından itibaren yapılan ödemelere uygulanmak üzere, %5 olarak yeniden belirlenmiştir.

Yukarıdaki hüküm ve açıklamalara göre, tapuda Genel Başkanlığınız adına kayıtlı arsa üzerine yaptırılacak bina inşaat işinin birden fazla takvim yılına sirayet etmesi ve taahhüde bağlı olması durumunda, yıllara sari inşaat ve onarma işi kapsamında değerlendirilerek istihkak bedellerinden %5

oranında vergi kesintisi yapılması gerekmektedir.

Ayrıca, başlangıçta aynı yıl içinde bitirilmesi planlanan ve birden fazla takvim yılına sirayet etmesi öngörülmeven inşaat işleri için yapılan hak ediş ödemeleri üzerinden vergi kesintisi yapılmayacaktır. Ancak, başlangıçta yıllara sari olmayan inşaat işinin, süre uzatımı veya benzeri nedenlerle takip eden takvim yılına sarkması nedeniyle sonradan yıllara sari inşaat ve onarma işine dönüşmesi halinde, yıllara sari hale geldiği tarihten itibaren yapılacak hak ediş ödemeleri üzerinden vergi kesintisi yapılacağı tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

İmza

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026